

Ini Sa Kagi Igsulat I HILIMIYAS

Ini Denu Sa Igsulat I Hilimiyas

Si Hilimiyas sa tegesugkow kagi i Nemula egoh di buyu minedaetan sa tanà Huda taman sa egoh sa medoo Hudiyu nesigkem owoy nekeangay da dutu Babiloniya dò. Endà nekeunut Hilimiyas i eg-angay Babiloniya dò, dodoo mig-ugpà daa diyà sa tanà Huda. Kagdi sa дума sa medoo etaw Hudiyu pubeli nesamà. Binekang di eg-ikagiyan sa medoo pubeli anì endà eg-angay da diyà sa tanà Igiptu, dodoo endà migpigtuu da. Egoh da mig-ipanaw, mig-unut ma Hilimiyas i owoy iya sa kenà di nematay.

Duen sa egoh i Hilimiyas tigtu medaet sa pedu di diyà si Nemula. Duen ma sa egoh di mepokò sa tali di owoy sigel ma egbulit (basa ko diyà 20:7–13). Dodoo tapay doo egsaligan di sa kehidu owoy sa kebagel i Nemula egbael mepion, apiya di pa inekedan sa etaw sa kagi i Nemula igsugkow di diyà kenagda.

Ini Sa Edungan Kagi I Hilimiyas (Hilimiyas 1:1–3)

1 ¹Na, iya sa migsulat ini i si Hilimiyas anak i Hilkiyas sa sebaen tegesimbà diyà sa menuwa Anatot diyà sa uwang tanà sa medoo tugod i Bénhamin. ²Na, mig-ikagi Datù Nemula i diyà si Hilimiyas egoh sa kesepulù di owoy telu gepalay sa lugay i Hosiya anak i Amon migkedatù diyà sa uwang tanà Huda. ³Mesagkat mig-ikagi Nemula i diyà si Hilimiyas egoh i Hoakim anak i Datù Hosiya sa datù nekesambì owoy taman sa

kesepulù di owoy sebaen gepalay sa lugay di migkedatù Sédékiyas i sa sebaen ma anak i Datù Hosiya. Hê, egoh di neuma sa kelima di gebulan diyà iya wé palay, iya sa egoh da nesigkem sa medoo tegeHélusalém owoy nekeangay da diyà sa tanà Babiloniya.

Ini Sa Egoh I Nemula Mighemili Si Hilimiyas Tegesugkow Kagi Di (Hilimiyas 1:4–10)

⁴Na, mig-ikagi Datù Nemula i diyà kenak,
⁵guwaen di, “Egoh ko endà

pelà egkelalingen sa inay ko, netiigan ku dé kuna. Owoy egoh ko endà pelà neetaw, tapay dé hinemilì ku kuna anì mebaluy ka tegesugkow sa kagi ku diyà sa langun balangan tanà.”

⁶Hê, migsagbì a, guwaen ku, “O Datù Nemula, endà nelayam a eg-ikagi, enù ka batàbatà a pelà.”

⁷Dodoo mig-ikagi Datù Nemula i diyà kenak, guwaen di, “Yaka eg-ikagi duu sa egoh ko batàbatà pelà, dodoo angay ka polo diyà sa medoo etaw sumalà dé sa peangayan ku keniko. Tulon ko diyà kenagda sa langun kagi igsugù ku keniko. ⁸Yaka egkelimedangan na diyà kenagda, enù ka unut-unutan ku kuna owoy tabangan ku ma kuna. Aken si Datù Nemula sa eg-ikagi ini i.”

⁹Agulé tinekowod i Datù Nemula eg-amis sa tiem ku, owoy mig-ikagi diyà kenak, guwaen di, “Taa ko, ibegay ku diyà keniko sa atang ikagiyen ko. ¹⁰Ini egoh di egbegayan ku kuna egkegaga anì mekesugkow ka sa kagi ku diyà sa medoo balangan tanà owoy diyà sa medoo kedatuan, anì baduten ko ataw ka lukaten ko, iling ka pedaetan ko ataw ka pigtamayan ko, iling ka pebagelen ko ataw ka petigdegen ko.”

Ini Denu Sa Kepenemula Sa Medoo TegeIslaél Sa Inetaw

(Hilimiyas 3:19–25)

3 ¹⁹Na, mig-ikagi Datù Nemula i, guwaen di, “O medoo tegeIslaél, ungayà ku pelagaen ku kiyu sa anak ku, owoy begayan ku ma kiyu sa mepion tanà, sa tigtu mepion tanà diyà siini sinukub langit. Ungayà ku umowen yu aken Emà owoy endà dé uminiyug yu diyà kenak. ²⁰Dodoo lagà yu polo sa bayi migtipay diyà sa sawa di, enù ka endà egpangunut yu diyà kenak, kiyu i medoo tegeIslaél. Aken si Datù Nemula sa eg-ikagi ini i.”

²¹Duen sa egséléken egdinegen diyà sa medoo tuduk. Egsinegaw sa medoo tegeIslaél owoy egpehiduhidu da ma danà da migsekê owoy danà da miglipeng si Datù Nemula, sa Nemula da.

²²Guwaen i Nemula, “O medoo anak ku tegeamu, pelikù yu langun diyà kenak. Amuk hediya, upionen ku kiyu anì mekepangunut yu diyà kenak.”

Mig-ikagi da, guwaen da, “Hoò, pelikù ké diyà keniko enù ka kuna si Datù Nemula, sa Nemula ké. ²³Neakalan ké danà ké egpenemula sa medoo inetaw diyà sa getan-getan owoy diyà sa medoo tuduk, dodoo endà duen ulan sa medoo keséléken ké egoh ké

egpenemula dutu. Iya daa sa mekealuk kenami, kami i medoo tegeIslaél, si Datù Nemula, sa Nemula ké. ²⁴Dodoo danà ké egpenemula si Baal, sa nemula mekemala, huenan di edung egoh ké batàbatà pelà, nekedan diyà kenami sa langun nelitegan sa medoo tupù ké owoy lapeg sa medoo anak ké maama owoy bayi. Nekedan ma sa medoo hinagtay ké lapeg sa medoo kebilibili ké. ²⁵Mepion amuk lumagkeb ké danà ké tigtu egkemalaan, enù ka kami owoy sa medoo tupù ké, takà ké migbael salà diyà si Datù Nemula, sa Nemula ké. Edung egoh ké batà pelà taman ini egoh di, endà ma pinangunutan ké duu sa medoo igsugù i Datù Nemula.”

**Ini Sa Egoh I Hilimiyas
Egsinegaw Sa Tanà Da
(Hilimiyas 9:10–16)**

9 ¹⁰Na, mig-ikagi a, guwaen ku, “Tigtu sinegawan ku sa medoo tuduk owoy sa medoo kenà egpetabtab, enù ka tigtu nelaeb sa medoo keluwen di owoy endà dé duen etaw eg-ukit dahiya. Endà dé egdinegen ké duu sa keengàengà sapi, owoy mig-edoh ma dé sa medoo manuk ketalunan lapeg sa medoo uled tanà.”

¹¹Mig-ikagi Datù Nemula i, guwaen di, “Pedaetan ku sa

menuwa Hélusalém, owoy mebaluy ugpaan tinggalung sa medoo dalesan nelubun. Baluyen ku melabel tanà mediyù dalesan sa medoo menuwa diyà sa tanà Huda anì endà dé duen sa etaw mugpà dahiya.”

¹²Agulé mig-igsà a, guwaen ku, “O Datù Nemula, maen di ya nedaetan sa tanà owoy lagà ma melabel tanà mediyù dalesan endà ukitan etaw? Ngadan di etaw épê melabel penemdem sa meketiig ini i? Owoy ngadan di etaw sa tinulù ko anì meselepang di ini i diyà sa medoo liyu etaw?”

¹³Migsagbì Datù Nemula i, guwaen di, “Pinedaetan ku sa tanà enù ka inekedan sa medoo etaw ku sa uledin igbegay ku diyà kenagda, owoy endà ma egpangunut da diyà sa medoo igsugù ku diyà kenagda.

¹⁴Migketegas sa ulu da, owoy egpenemulawen da polo sa inetaw Baal iling sa igtulù sa medoo tupù da. ¹⁵Huenan di, taa yu sa baelan ku, aken i Datù Nemula épê dakel egkegaga, sa Nemula sa medoo tegeIslaél. Pekaenen ku siini medoo etaw sa mepait kaenen owoy peinemen ku ma kagda sa wayeg neamutan mekehilu.

¹⁶Sepalaken ku kagda diyà sa medoo balangan tanà endà nepatik da duu lapeg sa medoo tupù da. Owoy peangayen ku ma sa medoo sundalu anì

pengayawen da kagda taman sa egoh da meimet mematay.”

**Ini Sa Egoh Sa Medoo
TegeHélusalém Egpegeni Tabang**
(Hilimiyas 9:17–22)

17Na, mig-ikagi Datù Nemula i épê dakel egkegaga, guwaen di, “Penemdem yu ini i egkebaelan. Angay yu sa medoo atung tegesinegaw, lapeg sa medoo bayi metiig egdelawit. 18Peangay yu kagda dini mapes anì dumelawit da taman sa egoh di mekesinegaw yu langun owoy taman ma sa egoh di lumoyos sa luhà yu. 19Dineg yu sa kagi sa medoo egsinegaw diyà Siyon, guwaen da, ‘Lagà ki dé endà duen ulan. Tigtu mekemala ini i nebaelan ta. Mekelegkà ki diyà sa tanà ta enù ka nedaetan sa medoo dalesan ta.’ ”

20Mig-ikagi a, guwaen ku, “Na, kiyu i medoo bayi, dinegdineg yu sa kagi i Datù Nemula, owoy petumàmà yu dineg sa medoo inikagi di. Tulù yu pehuyhuy sa medoo anak yu bayi, owoy tulù yu ma pedelawit sa medoo loyuk yu. 21Enù ka nekeukit sa mekepatay diyà sa tatawan, owoy nekeawuh ma diyà sa medoo pinegamel dalesan ta. Netikong sa medoo batà diyà dalan, lapeg sa medoo melaud diyà sa padian. 22Nekelagsay sa medoo nematay diyà sa langun

menuwa, lagà sa medoo legami nebelégés diyà sa hinemulaan, owoy lagà da ma sa medoo palay binegkes tinangtang sa tegegalab, owoy endà duen etaw tumipoh kenagda. Ini sa kagi igpesugkow i Datù Nemula diyà kenak.”

Ini Denu Sa Dakel Pengagdaw
(Hilimiyas 14:1–9)

14 1Na, mig-ikagi Datù Nemula i diyà kenak denu sa dakel pengagdaw, guwaen di, 2“Egkebukul sa medoo tugod i Huda, enù ka egpekesugsug sa medoo etaw diyà sa medoo menuwa da. Eglagtang sa medoo etaw dahiya danà sa dakel bukul da, owoy egpekeingonoy ma sa medoo tegeHélusalém. 3Egsuguen sa medoo datù sa egsugùsuguen da egpekuwa't wayeg diyà sa medoo paligi, dodoo endà duen sa wayeg eghauwen da. Uloy da dé pelikù, enù ka endà duen dalem sa buyung da. Egdudum da danà da nebukul owoy danà da ma egkebenges. 4Miglesì dé sa tanà danà di endà eg-udan, huenan di migkedaet sa pedu sa medoo tegehemula owoy egdudum da ma. 5Apiya sa kuleping diyà sa getan-getan, egsalidan di sa nati di magtu miglesut, enù ka endà dé duen sa keluwen tabtaben di. 6Sa medoo asnu migtalun, egtigdeg

da daa diyà sa medoo tuduk owoy takà da egsengahsengah lagà sa tinggalung, owoy endà ma iseg da eg-ilag danà di endà duen kaenen da.”

7Na, mig-umow sa medoo etaw, guwaen da, “O Datù Nemula, apiya di pa egketipu ké danà sa medoo salà ké, tabangi ko doo kami enù ka iya sa igpasad ko. Medoo ké gulê mig-iniyug diyà keniko, owoy nekesalà ké ma diyà keniko. 8Kuna daa sa kenà egpaginawa sa medoo tegeIslaél, owoy kuna ma daa sa mekealuk kenami diyà sa medoo kelikutan ké. Maen di ya lagà ka daa eglengen diyà kenami, owoy lagà ka daa sa etaw egtudug segdu diyà dalan? 9Maen di ya lagà ka daa sa etaw nepetow, owoy lagà ka daa sa sundalu endà mekegaga tumabang? Dodoo eg-unut-unut ka doo diyà kenami, owoy kami sa

etaw ko. Huenan di, yaka egpandayà duu kami, o Datù Nemula.”

Ini Sa Egoh I Hilimiyas Diyà Sa Dalesan Sa Tegepilpil
(Hilimiyas 18:1–17)

18 1Na, inikagiyan i Datù Nemula aken, guwaen di, 2“O Hilimiyas, ipanaw ka angay diyà sa dalesan sa tegepilpil. Dutu sa kenà ku umikagi diyà keniko.”

3Huenan di, mig-angay a dutu, owoy hinaa ku sa tegepilpil telibubu eggalebek diyà sa lunangan di. 4Dodoo endà mepion sa danà di migbael sa kuden tanà, huenan di dinulì di eglunang owoy baelan di dema sa tigesas palas ungayaen di.

5Agulé igpeikagi i Datù Nemula ini i diyà kenak,

Eggalebek sa tegepilpil diyà sa lunangan di. (Hilimiyas 18:3)

guwaen di, 6“O medoo tegelslaél, duen sa egkegaga ku mael diyà keniyu sa lagà egbaelan sa tegepilpil, enù ka kiyu i medoo tegelslaél, diyà yu sa kagpa't belad ku lagà sa tanà linunang diyà sa kagpa't belad sa tegebael kuden tanà. 7Amuk sebaen agdaw umikagi a denu sa sebaen balangan tanà ataw ka kedatuan sa egoh di lagà baduten ataw ka pedaetan ataw ka pigtamayan, 8dodoo amuk mesenulê sa medoo etaw di danà sa medaet binaelan da, endà ipetuu ku duu sa kepigtamay egpenemdemen ku mael diyà kenagda. 9Dodoo amuk sebaen ma agdaw umikagi a petigdegen ku ataw ka baelan ku sa sebaen balangan tanà ataw ka kedatuan, 10agulé amuk endà egpangunut sa medoo etaw di diyà kenak owoy mael da polo salà, endà ma doo ipetuu ku duu sa mepion baelan ku diyà kenagda.

11“Huenan di, o Hilimiyas, tulon ko diyà sa medoo tegeHuda owoy diyà sa medoo tegeHélusalém sa penemdem i Datù Nemula migtamay kenagda. Sasà ko ma kagda anì mesenuléén da sa medaet egbaelan da owoy anì sumabuh da mael salà. 12Dodoo sumagbì da, guwaen da, ‘Meked ké. Umanan ké pa sa ketegas lingoyen ké owoy umuman ké

polo mael sa medaet egkeiyapan ké.’ ”

13Huenan di, ini sa inikagi i Datù Nemula, guwaen di, “Igsai ko sa medoo etaw diyà sa medoo balangan tanà amuk duen sa nebaelan éhê ini i edung egoh anay. Endà duen sa medaet binaelan éhê sa medaet binaelan sa medoo tegelslaél. 14Endà doo mekedan sa wayeg danà di tigtu megenaw diyà sa mehagtaw pulu tuduk dutu tanà Libano dò, owoy endà ma meeti sa medoo lawa't wayeg migtebul dutu. 15Dodoo sa medoo etaw ku, egkelipengan da polo aken, enù ka eg-ulowen da sa lana mepion ngadeg diyà sa medoo inetaw egpenemulawen da. Huenan di, nekebigkulek da owoy endà dé egtultul da diyà sa tapay dalan, dodoo eg-ukit da polo diyà sa endà mepion dalan. 16Huenan di, medaetan sa uwang tanà da owoy mepelononon taman melugay. Megaip sa medoo etaw umukit dahiya danà sa eghauwen da owoy kumilingkiling da ma. 17Lagà sa kepung egkelayap kelamag kedu tebowon agdaw, hediya ma sepalaken ku sa medoo etaw ku amuk mengayaw sa medoo kuntelà da. Iniyugan ku kagda, owoy endà ma tabangan ku duu amuk meuma sa agdaw da mepasangan.”

**Migpegulolò Hilimiyas I Diyà
Si Nemula**

(Hilimiyas 20:7–13)

20 ⁷Na, mig-ikagi Hilimiyas i, guwaen di, “O Datù Nemula, igpeduhù ko aken owoy tinabanan ko dé aken. Endà duen sa egkegaga ku diyà keniko. Na, egpeumà-umaan a sa langun etaw owoy egpekeelut agdaw eggemenan da aken. ⁸Amuk gagaen ku sa keikagi ku sa kagi ko, petaleden ku sa kagi ku, guwaen ku, ‘Mekepatay!’ owoy ‘Mekepedaet!’ Agulé egpeumàumaan da aken owoy egpelihayen da ma aken danà ku egtegudon sa kagi ko, o Datù Nemula. ⁹Dodoo amuk penemdemen ku lumipeng Nemula i owoy endà dé tulonen ku duu sa mapulù ngadan di, agulé tuggedamen ku sa lagà legleg apuy egdilà diyà sa pedu ku owoy diyà sa tuelan ku ma. Egkelenek a enù ka endà egkegaga ku duu eglegen sa kagi ko. ¹⁰Egdinegen ku kagi sa medoo etaw egsebadàbadaay sumalà dé sa kenà ku. Eg-ikagi da, guwaen da, ‘Kaya sa tegelimedang sa medoo etaw. Amuk duen sa eg-ikagiye di, tulonen ta diyà sa ulu-ulu.’ Apiya sa medoo loyuk ku, eg-ungayaen da ma aken mepigtamayan, eg-ikagi da, guwaen da, ‘Mepion hedem

amuk meakalan ta owoy sigkemen ta, agulé mekesulì ki diyà kenagdi.’

¹¹“Dodoo kuna, o Datù Nemula, sa tampil ku. Mebagel ka owoy duen sa dakel tunung ko, huenan di mekedagsà sa medoo etaw egpedaet kenak owoy endà mekeatu da. Endà kumepion sa ketamanan da owoy memalaan da enù ka metabanan da. Endà melipengan di etaw taman melugay sa egoh da memalaan.

¹²“O Datù Nemula épê dakel egkegaga, egtepengan ko sa medoo etaw épê metudà adat owoy netiigan ko sa dalem pedu da owoy sa penemdem da ma. Huenan di, ungayà ku hauwen ku sa kesulì ko diyà sa medoo kuntelà ku enù ka igpeépê ku dé diyà keniko sa langun ungayà ku.” ¹³Na, duyuy yu owoy olò yu ma Datù Nemula i, enù ka eg-alukan di sa medoo etaw egkepelihay kedu diyà sa egkegaga sa medoo tegebael medaet.

Ini Denu Sa Tegealuk Tumbow

(Hilimiyas 23:1–8)

23 ¹Na, mig-ikagi Datù Nemula i, guwaen di, “Dakel sa kepigtamay ku mekeuma diyà keniyu, kiyu i medoo ulu-ulu sa etaw ku, enù ka lagà yu sa tegeipat kebilibili eg-imatay sa eg-ipaten di owoy egsepalaken di ma.” ²Na, ini sa

kagi i Datù Nemula, sa Nemula
egpigtuuwen sa medoo
tegeIslaél, diyà sa medoo
ulu-ulu umipat hedem sa medoo
etaw di, guwaen di, “Sinepalak
yu sa medoo etaw ku owoy
hinemagawan yu ma, apiya di
pa kiyu hedem sa umipat
kenagda. Huenan di,
pigtamayan ku kiyu danà sa
medaet binaelan yu. ³Dodoo
setiponen ku sa medoo nesamà
etaw ku nesepalak diyà sa
medoo balangan tanà kenà ku
migpeangay kenagda, owoy
uwiten ku ma kagda pelikù diyà
sa tapay kenà da. Agulé
meguwad da dema. ⁴Gelalen ku
sa medoo ulu-ulu atung umipat
kenagda. Endà dé
melimedangan sa medoo etaw
ku owoy endà ma dé mekiyab
da. Endà ma dé duen sa metelas
diyà kenagda, apiya sebaen.^a
Aken si Datù Nemula sa eg-ikagi
ini i.”

⁵Mig-ikagi Datù Nemula i,
guwaen di, “Meuma doo sa
agdaw egoh ku humemilì sa
sebaen tugod i Dabid épê
metudà adat anì kagdi sa
kumedatù. Kagdi ma sa épê
keketiig anì mesugat sa keipat
di sa medoo etaw di, owoy
baelan di sa metudà owoy sa
mepion diyà sa nesakupan
kedatuan di. ⁶Amuk kumedatù
dé, mekedan sa medaet diyà sa

medoo tegeHuda, owoy
kumelanih ma sa keugpà sa
medoo tegeIslaél. Iya sa
kepengadan da kenagdi ‘Si Datù
Nemula Keduwan Sa Ketiengaw
Ta.’ ”

⁷Mig-ikagi Datù Nemula i,
guwaen di, “Meuma doo sa
agdaw egoh sa medoo etaw
amuk mengibet da, endà dé
mikagi da, guwaen da ‘Netiigan
i Nemula ini i, sa Nemula épê
lalù sa miglaun sa medoo
tegeIslaél kedu diyà Igiptu.’
⁸Dodoo iya polo sa ikagiyen da
amuk mengibet da, guwaen da,
‘Netiigan i Nemula ini i, sa
Nemula épê lalù sa miglaun sa
medoo tegeIslaél kedu diyà sa
tanà denu belabagan owoy kedu
diyà sa medoo liyu balangan
tanà kenà di migsepalak
kenagda.’ Agulé umugpà da dé
diyà sa hagda munoy tanà.”

**Ini Denu Sa Medoo
Tegesugkow Butbut
(Hilimiyas 23:9–32)**

⁹Na, aken si Hilimiyas sa
mig-ikagi ini i denu sa medoo
tegesugkow butbut. Guwaen ku,
“Migkedaet sa pedu ku danà sa
medoo tegesugkow butbut,
owoy miglukub a ma.
Egdunggældunggél a lagà sa
etaw eghiluwen ataw ka sa
meibeg eg-inem wain, danà ku

^a 23:4 Mebaluy ma guwaen di, “Endà dé pigtamayan ku duu kagda uman.”

nelimedangan diyà si Datù Nemula owoy diyà sa mapulù kagi di. ¹⁰Tigtu medoo sa etaw diyà siini tanà lagà sa bayi melidobu, enù ka endà egpangunut da diyà si Datù Nemula. Takà da egbael medaet, owoy inamu da sa kegamit da sa egkegaga da. Huenan di, pinedaetan i Nemula sa uwang tanà, owoy minelones ma sa medoo keluwen diyà sa atung kenà egpetabtab.”

¹¹Mig-ikagi Datù Nemula i, guwaen di, “Apiya sa medoo tegesugkow kagi ku owoy sa medoo tegesimbà, endà doo eg-adatan da duu aken. Hinaa ku sa egbaelan da medaet dalem siini mapulù Dalesan ku. ¹²Huenan di, kumelagdeg sa dalan eg-ukitan da, owoy mehemagawan da mangay diyà sa deleman kenà da mekedagsà. Peangayen ku sa dakel kelikutan diyà kenagda amuk meuma sa agdaw da mepigtamayan. Aken si Datù Nemula sa eg-ikagi ini i.

¹³“Hinaa ku sa salà binaelan sa medoo tegesugkow butbut diyà sa tanà Samaliya. Igsugkow da gaa sa kagi ku, dodoo ngadan i Baal polo sa egtulonen da. Huenan di, egkeenggat da diyà salà sa medoo etaw ku tegeIslaél. ¹⁴Dodoo uman pa medaet sa hinaa ku egbaelan sa medoo tegesugkow butbut diyà Hélsalém. Tegebigà da owoy

butbuten da ma. Egbuligan da sa medoo tegebael medaet anè endà dé duen sa etaw sumabuh mael medaet. Diyà sa kehaa ku, anan da lagà sa medoo tegebael medaet diyà sa menuwa Sodoma owoy menuwa Gomola egoh anay.”

¹⁵Huenan di, ini sa kagi i Datù Nemula épê dakel egkegaga denu sa medoo tegesugkow butbut diyà Hélsalém. Guwaen di, “Pekaenen ku kagda sa mepait kaenen owoy peinemen ku sa wayeg neamutan mekehilu, enù ka igseluh da sa medaet adat diyà sa uwang tanà.”

¹⁶Ini sa kagi i Datù Nemula épê dakel egkegaga diyà sa medoo etaw di tegeHélsalém, guwaen di, “Yoko egdineg-dineg duu sa eg-ikagiyen sa medoo tegesugkow butbut, enù ka uloy kagi daa sa egtulonen da diyà keniyu owoy endà ma mealukan yu. Danà sa hagda penemdem daa sa eg-ikagiyen da diyà keniyu, dodoo beken iya sa igpeikagi ku. ¹⁷Iya sa eg-ikagiyen da takà diyà sa medoo etaw endà egpigtuu diyà kenak, guwaen da, ‘Yoko egkebukul la enù ka ungayà i Nemula kumepion sa keugpà yu.’ Owoy iya ma sa eg-ikagiyen da diyà sa medoo etaw tegebael medaet danà sa ketegas ulu da, guwaen da, ‘Endà duen sa medaet tumebow diyà keniyu.’

18“Dodoo aken si Datù Nemula sa eg-ikagi ini i diyà keniyu. Endà duen sa tegesugkow butbut, apiya sebaen daa, sa neketiig sa penemdem ku. Owoy endà ma duen sa migdineg ataw ka sa neketiig sa kagi ku, owoy endà ma duen sa egpangunut diyà kenak. 19Taa yu. Lagà kedugsuk sa meleges sepuk nelapegan kelamag siling sa kebulit i Datù Nemula mekeuma diyà sa medoo etaw tegebael medaet. 20Endà meelut sa kebulit di taman endà meubus di duu mael sa langun ungayà di. Amuk meuma sa hudihudi agdaw, tigtu metiigan yu doo ini i.”

21Mig-uman eg-ikagi Datù Nemula i, guwaen di, “Endà sinugù ku duu siini medoo tegesugkow butbut, dodoo egpeampay da dé eg-angay egtulon. Eggamiten da daa sa ngadan ku egoh da egtulon, dodoo endà eg-ikagi a diyà kenagda. 22Dodoo amuk metiigan da hedem sa penemdem ku, tulonen da doo sa kagi ku diyà sa medoo etaw ku anì ekekan da sa medaet adat da owoy anì sabuhan da ma sa kebael da medaet.

23“Aken sa Nemula eg-ugpà diyà sa langun menuwa diyà siini sinukub langit. Endà sebaen di daa sa kenà ku. 24Huenan di, endà duen sa melidung diyà kenak, dodoo

hauwen ku doo sumalà dé sa angayan da. Enù di ya, endà netiigan yu duu sa egoh ku diyà a langit owoy diyà a ma siini uwang tanà? Aken si Datù Nemula sa eg-ikagi ini i.

25“Dinineg ku sa inikagi siini medoo tegesugkow butbut, guwaen da ‘Dinegdineg yu denu sa tegeinep ku kedu si Nemula egoh sigep.’ Dodoo butbut sa egtulonen da danà da eggamit sa ngadan ku. 26Kedu diyà sa hagda daa munoy penemdem sa langun eg-ikagiyen da. Nengan pa sa egoh da sumabuh umenggat sa medoo etaw ku diyà salà? 27Iya sa penemdem da melipengan sa medoo etaw ku aken danà sa ketulon da sa medoo tegeinep da, lagà mendaa sa medoo tupù da nelipengan da aken egoh anay danà da egpenemula sa medoo inetaw Baal. 28Amuk migtegeinep sa tegesugkow kagi ku, mepion amuk tulonen di sa egoh di tegeinep di daa. Dodoo amuk kagi ku sa dinineg sa tegesugkow kagi ku, mepion amuk endà umamu di tumulon sa kagi ku. Enù ka tigesas sa legami owoy sa bunga di. Aken si Datù Nemula sa eg-ikagi ini i. 29Lagà apuy sa kagi ku owoy lagà ma tekuk egpekelupet batu.

30“Huenan di, pigtamayan ku siedò medoo tegesugkow kagi egtulon sa kagi sa duma da daa tegesugkow kagi, dodoo ubòubò

iya sa igpeikagi ku gaa.

31Pigtamayan ku ma sa medoo tegesugkow kagi amuk ikagiye da kedu diyà kenak sa egtulonen da, dodoo kedu diyà sa hagda munoy penemdem daa polo sa eg-ikagiye da. **32**Taa yu. Pigtamayan ku ma sa medoo tegesugkow kagi egtulon sa tegeinep da daa anan butbut. Egkeenggat da diyà salà sa medoo etaw ku danà sa medoo tegeinep da butbut. Dodoo endà ginela ku duu kagda, owoy endà ma sinugù ku duu, owoy endà meketabang da diyà sa medoo etaw. Aken si Datù Nemula sa eg-ikagi ini i.”

**Ini Sa Egoh Da Egkelukuy
Mimatay Si Hilimiyas**

26 ¹Na, endà iseg di nelugay sa egoh i Hoakim anak i Hosiya migkedatù diyà Huda, mig-ikagi Datù Nemula i diyà kenak. **2**Guwaen di, “O Hilimiyas, tigdeg ka diyà sa duwangen sa Dalesan i Nemula, owoy ikagiye ko sa langun etaw tegeHuda eg-angay egsembà dahiya. Tulon ko diyà kenagda sa langun ipeikagi ku diyà keniko. Yaka egsiat duu, apiya sebaen daa. **3**Petow ki daa migtuu da owoy ekekan da ma sa medaet egbaelan da. Amuk hediya, endà ipetuu ku duu sa penemdem ku migtamay kenagda danà sa medaet binaelan da.”

4Igpeikagi i Datù Nemula diyà kenak diyà sa medoo etaw, guwaen di, “Aken si Datù Nemula sa migsugù sa kepigtuu yu diyà kenak danà yu egpangunut diyà sa uledin igbegay ku diyà keniyu, **5**owoy danà yu ma egagipà sa kagi sa medoo tegesugkow kagi ku egseambisambiay egpeangayen ku diyà keniyu. Dodoo tapay yu doo endà egpangunt diyà sa inikagi da. **6**Amuk tapay yu doo endà migtuu, pedaetan ku siini Dalesan i Nemula, lagà sa egoh ku migpedaet sa menuwa Silo egoh anay. Agulé sa medoo etaw diyà sa medoo liyu balangan tanà, gamiten da sa ngadan siini menuwa Hèlusalém amuk tubaden da sa etaw.”

7Na, aken si Hilimiyas sa egtulon ini i. Dinineg sa medoo tegesimbà owoy sa medoo tegesugkow kagi owoy sa langun etaw dalem sa Dalesan i Nemula iya wé kagi i Nemula tinulon ku. **8**Dodoo egoh ku neubus eg-ikagi sa langun igpeikagi i Nemula diyà kenak, sinigkem da aken. Mig-ikagi da, guwaen da, “Mepion amuk meimatayan ka danà iya wé inikagi ko! **9**Maen di ya eggamiten ko sa ngadan i Datù Nemula egoh ko egtulon sa egoh di mekeiling menuwa Silo sa Dalesan i Nemula? Maen di ya egtulonen ko medaetan siini menuwa owoy endà duen sa

etaw mesamà, apiya sebaen daa?" Hê, sineulingutan da aken diyà sa Dalesan i Nemula.

10Na, egoh sa medoo ulu-ulu tegeHuda nekedineg denu iya wé nebaelan, miglaun da kedu diyà sa metolol dalesan sa datù, owoy mig-angay da egpenuu diyà sa atung kenà da eg-antang diyà sa pinengadanan da Magtu Bengawan diyà sa Dalesan i Nemula. 11Agulé sa medoo tegesimbà owoy sa medoo tegesugkow kagi, mig-ikagi da diyà sa medoo ulu-ulu owoy diyà sa langun etaw, guwaen da, "Mepion amuk meimatayan siini etaw, enù ka inikagi di sa egoh di medaetan gaa siini menuwa ta. Apiya kiyu, nedineg yu ma sa inikagi di."

12Agulé mig-ikagi a diyà sa medoo ulu-ulu owoy diyà sa medoo etaw nesetipon, guwaen ku, "Sinugù i Datù Nemula aken egpetulon sa langun kagi ku dinineg yu denu sa mebaelan diyà sa Dalesan i Nemula owoy diyà siini menuwa ma. 13Dodoo amuk sambian yu sa adat yu owoy sa egbaelan yu ma, owoy amuk manganut yu ma diyà sa kagi i Datù Nemula, sa Nemula yu, endà ipetuu di duu sa kepihtamay di keniyu. 14Na aken, kaini a leketanà diyà sa egkegaga yu. Huenan di, baeli yu diyà kenak sumalà dé sa mepion diyà sa penemdem yu mael. 15Dodoo tandai yu ini i. Amuk imatayan yu aken, kiyu i

langun eg-ugpà diyà siini menuwa polo sa mesalà danà yu mimatay sa etaw endà duen salà, enù ka tuu si Datù Nemula sa migsugù kenak egpeikagi diyà keniyu sa langun kagi ku dinineg yu."

16Agulé mig-ikagi sa medoo ulu-ulu owoy sa langun etaw diyà sa medoo tegesimbà owoy diyà sa medoo tegesugkow kagi, guwaen da, "Endà mepion di amuk imatayan ta siini etaw, enù ka tinulon di diyà kenita sa igpeikagi i Datù Nemula, sa Nemula ta."

17Hê, migtigdeg sa medoo duma kaunutan, owoy mig-ikagi da diyà sa langun etaw nesetipon. 18Guwaen da, "Egoh anay egoh i Isikiyas sa datù diyà sa tanà Huda, migsugkow Mikiyas i tegeMilosét sa kagi i Nemula diyà sa langun etaw. Guwaen di, 'Ini sa kagi i Datù Nemula épê dakel egkegaga. Mebaluy daduwen sa Getan Siyon lagà sa sebaen kenà atung eghemula, owoy mekeiling dinugkow batu sa menuwa HéIusalém, owoy mebaluy ma ketalunan siini getan kenà sa Dalesan i Nemula.' 19Na, egoh iya, endà inimatayan i Datù Isikiyas owoy sa medoo duma di duu Mikiyas i danà iya wé inikagi di. Dodoo nelimedangan polo Datù Isikiyas i diyà si Datù Nemula, owoy tigtu egpehiduhidu diyà kenagdi. Huenan di, endà igpetuu i Datù

Nemula duu sa kepigtamay di kenagda. Na, amuk imatayan ta Hilimiyas i ini egoh di, medapag dé mekeuma diyà kenita sa kepigtamay tigtu mekepesu.”

²⁰Na, duen ma sa sebaen tegesugkow kagi i Nemula si Uliyas anak i Semiyas kedu diyà sa menuwa Kilat-Hiyalim. Tinulon di sa denu kepigtamay i Nemula mekeuma diyà sa menuwa Héluasalm owoy diyà sa tanà Huda nekeiling sa tinulon i Hilimiyas. ²¹Hê, egoh i Datù Hoakim owoy sa medoo ulu-ulu sundalu di owoy sa medoo salu di migdineg sa inikagi i Uliyas, iya sa ungayà sa datù ipeimatay di Uliyas i. Dodoo egoh i Uliyas nekedineg denu iya wé, migpelaguy eg-angay Igiptu dò danà di nelimedangan. ²²Dodoo igsugù i Datù Hoakim diyà si Inatan anak i Akbol owoy diyà sa medoo liyu etaw di anì sigkemen da Uliyas i dutu Igiptu dò. ²³Agulé sinigkem da kagdi diyà Igiptu, owoy inuwit da diyà si Datù Hoakim. Hê, igpeimatay di owoy igpebuung di sa lawa di diyà sa atung kenà da eglebeng sa medoo etaw pubeli.

²⁴Dodoo binuligan i Ahikam anak i Sapat aken, huenan di endà mekebegay a diyà sa medoo etaw anì ipeimatay da aken.

Ini Denu Sa Kepelikù Sa Medoo TegelIslaél Diyà Si Nemula

31 ¹Na, mig-ikagi Datù Nemula i, guwaen di, “Meuma doo sa agdaw egoh di aken doo sa Nemula pigtuuwen sa langun tugod i Islaél, owoy meetaw ku kagda. ²Na, sa medoo tegelIslaél endà nematay danà gila, hiduwan ku kagda amuk umukit da diyà sa melabel tanà mediyù dalesan, owoy angayen ku kagda peetud.^b Aken si Datù Nemula sa eg-ikagi ini i.”

³Egoh anay migpehaa Datù Nemula i diyà sa medoo tegelIslaél, owoy mig-ikagi, guwaen di, “Takaan ku kiyu eghidu, huenan di ipehaa ku diyà keniyu sa kehidu ku endà mehalì di taman melugay. ⁴Petigdegen ku dema kiyu, o medoo tegelIslaél. Agulé baelan yu dema sa keselapanan owoy dumelayaw yu ma danà yu meanggan. ⁵Tumudak yu dema sa medoo keleg palas diyà sa getan-getan diyà Samaliya, owoy mekaen sa medoo

^b 31:2 Mebaluy ma guwaen di, “Hiniduwan ku sa medoo tegelIslaél endà nematay egoh da mig-ukit diyà sa melabel tanà mediyù dalesan owoy inangay ku kagda peetud.”

tegehemula doo sa bunga sa hinemula da. ⁶Meuma doo sa agdaw egoh sa medoo tegebantay umumow kedu diyà sa getan-getan diyà sa tanà Ipelaim, guwaen da, 'Mipanaw ki dé mangay dutu Siyon dò kenà ta sumimbà diyà si Datù Nemula, sa Nemula ta.' ”

⁷Na, ini sa kagi i Datù Nemula, guwaen di, “Duyuy yu owoy petibos yu ma danà sa kekeanggan yu sa tanà Islaél,^c sa tanà yu épê tigtu dakel egkegaga. Petaled yu sa keolò yu, guwaen yu, ‘O Datù Nemula, aluki ko sa medoo etaw ko, lapeg sa medoo tegelIslaél nesamà.’ ⁸Aken si Datù Nemula sa umuwit sa medoo etaw ku kedu diyà sa tanà denu belabagan,^d owoy setiponen ku kagda kedu diyà sa medoo pisuk diyà siini sinukub langit. Dumuen diyà kenagda sa medoo langap owoy sa medoo pigò, owoy sa medoo obol lapeg sa medoo bayi medapag dé lesutan. Medoo da temù sa pelikù. ⁹Ligò ku pelikù kenagda mangay diyà sa hagda tanà, suminegaw da danà da egkesenulê owoy sumimbà da ma anì mepeuloyon da. Uwiten ku kagda diyà sa dapag sa

medoo lawa't wayeg, owoy peukiten ku ma kagda diyà sa mepion dalan anì endà mekedagsà da, enù ka lagà a emà sa medoo tegelIslaél, owoy si Ipelaim sa lagà lebi lawa ku.^e

¹⁰“O medoo etaw diyà sa medoo balangan tanà, dinegdineg yu sa kagi ku, aken i Datù Nemula, owoy angay yu tulon diyà sa medoo etaw dutu mediyù dò dutu tanà dutu dagat dò. Sinepalak ku sa medoo tegelIslaél, dodoo setiponen ku dema kagda, owoy ipaten ku ma kagda lagà keipat sa tegeipat kebilibili. ¹¹Pelaunen ku sa medoo tugod i Islaél, owoy alukan ku ma kagda kedu diyà sa medoo etaw épê egkegaga eglowon diyà kenagda. ¹²Pelikù da dumuyuy diyà sa Getan Siyon danà da egkeanggan. Meiyap da ma danà sa medoo ketabang ku diyà kenagda, enù ka begayan ku kagda teligo owoy wain owoy lana olibu, owoy kumedoo ma sa kebilibili da owoy sa sapi da. Kumepion sa kehagtayan da lagà sa hinemulaan egwayegan, owoy endà dé mebukul da uman.

¹³Amuk hediya, dumelayaw sa medoo kenogon danà da

^c 31:7 Guwaen di “Hakob” diyà sa kagi Hibelu.

^d 31:8 Mebaluy iya sa selepangan di sa tanà Babiloniya.

^e 31:9 Sa medoo tugod i Ipelaim, uman pa dakel sa hagda egkegaga diyà sa medoo duma da tegelIslaél.

egkeanggan, owoy meiyap ma sa medoo maama iling ka melaud ataw ka lukes dé. Imaeten ku kagda, enù ka baluyen ku kekeanggan sa kekebukul da, owoy sambian ku kekeiyap sa kedaet pedu da. 14Besugen ku sa tigtu mepion kaenen sa medoo tegesimbà,^f owoy begayan ku sa medoo etaw ku sa langun mepion eg-ungayaen da. Aken si Datù Nemula sa eg-ikagi ini i.”

Ini Denu Sa Kehidu I Nemula Sa Medoo TegeIslaél

15Na, mig-ikagi Datù Nemula i, guwaen di, “Duen sa egdinegen yu dutu Lama dò sa metaled kedelawit owoy sa kesinegaw. Egsinegawan i Lakél sa medoo anak di,^g owoy endà mebaluy di angganen enù ka neimet dé nematay sa medoo anak di.”

16Dodoo mig-ikagi Datù Nemula i, guwaen di, “Yaka dé egsinegaw wa owoy hunas ko sa luhà ko, enù ka dumuen sa untung ko danà sa binaelan ko. Pelikù doo sa medoo anak ko kedu diyà sa tanà sa kuntelà da. 17Duen doo sa mepion

paginawaen ko, enù ka pelikù sa medoo anak ko diyà sa hagda munoy tanà. Aken si Datù Nemula sa eg-ikagi ini i.

18“Dinineg ku sa keingonoy sa medoo tegeIslaél,^h guwaen da, ‘O Datù Nemula, lagà ké sa nati sapì metegas idung, dodoo eglayamen ko kami anì mangunut ké diyà keniko. Pelikù ko kami anì kumepion ké, enù ka kuna si Datù Nemula sa Nemula ké. 19Mig-iniyug ké diyà keniko egoh anay, dodoo nesenulê ké dé. Egoh ko mig-indaw kenami, egdukduken ké sa kagpa ké tandà sa egoh ké nebukul, owoy tigtu ké egkemalaan enù ka nesalà ké egoh ké batàbatà pelawà.’ ”

20Mig-ikagi Datù Nemula i, guwaen di, “O medoo tegeIslaél, tigtu eghiduwan ku kiyu i anak ku owoy tigtu egkeiyapan ku ma kiyu. Apiya di pa mesagkat eg-indawen ku kiyu, eghiduwan ku doo kiyu. Huenan di, mebugà a keniya owoy egkedugangiyan ku ma kiyu.

21“Tenai yu kilalaan owoy tandà sa dalan inukitan yu. Duli yu lagbet sa dalan inukitan yu egoh yu migganat. O medoo

^f 31:14 Iya sa keduwan sa kaenen sa medoo tegesimbà sa ibegay uloy sa medoo etaw egsimbà.

^g 31:15 Si Lakél sa sebaen sawa i Hakob sa tupù sa medoo tegeIslaél, owoy iya sa anak di si Hosé owoy si Bénhamin. Si Ipelaim owoy si Manasa sa duwa anak i Hosé, owoy kagda sa tupù sa duwa dakel geumpung etaw Hudiyu diyà sa tanà Islaél.

^h 31:18 Diyà sa kagi Hibelu, iya sa kagi di, “Ipelaim.”

tegeIslaél, pelikù yu diyà sa medoo menuwa sinalidan yu. 22O medoo etaw endà egpigtuu, ngadan taman sa lugay yu peéngén-éngén? Aken si Datù Nemula sa mael sa magtu ukit diyà tanà sa egoh da pedakel pedu sa medoo tegeIslaél diyà kenak, lagà sa bayi egsegunung sa maama.”

Ini Sa Egoh Di Kumepion Sa Keugpà Sa Medoo TegeIslaél

23Na, ini sa kagi i Datù Nemula épê dakel egkegaga, sa Nemula egpigtuuwen sa medoo tegeIslaél, guwaen di, “Amuk ipelikù ku sa medoo etaw ku tegeHuda diyà sa medoo tapay menuwa da, umikagi da dema, guwaen da ‘Metabangan i Datù Nemula sa mapulù getan kenà sa Dalesan di diyà HéIusalém.’ 24Na, umugpà dema sa medoo etaw diyà sa medoo menuwa diyà sa tanà Huda. Dumuen diyà kenagda sa medoo etaw tegehemula owoy sa medoo tegeipat kebilibili. 25Pebagelen ku sa medoo etaw egkelungoy, owoy besugen ku sa medoo etaw egkelenek danà da egpeketues. 26Amuk tumudug da, kumebekal da dé amuk umenaw da.”ⁱ

27Mig-ikagi Datù Nemula i, guwaen di, “Meuma doo sa agdaw sa egoh di meguwad sa medoo etaw owoy sa medoo hinagtay diyà sa tanà Islaél owoy diyà sa tanà Huda. 28Egoh anay egtulikan ku kagda egoh ku lagà migbadut kenagda owoy sa egoh ku ma lagà migpilay kenagda owoy pinedaetan ku kagda owoy inindaw ku ma owoy pinigtamayan ku ma kagda. Dodoo amuk meuma iya wé agdaw, tulikan ku ma doo kagda amuk lagà hemulaen ku kagda owoy pebagelen ku ma kagda. Aken si Datù Nemula sa eg-ikagi ini i.

29“Amuk meuma iya wé agdaw, endà dé umikagi sa medoo etaw, guwaen da, ‘Migkaen sa medoo lukes sa meleetis bunga palas, dodoo iya polo sa migkelengilu sa medoo anak da.’ 30Taa yu, sa migkaen sa meleetis bunga palas, iya daa polo sa kumelengilu. Hediya ma, mematay sa etaw danà sa hagdi doo munoy salà.”

31Mig-ikagi Datù Nemula i, guwaen di, “Meuma doo sa agdaw sa egoh ku mael sa magtu kesepasaday ké sa medoo tegeIslaél owoy tegeHuda. 32Na, sa magtu kesepasaday ké, endà éhê di sa

ⁱ 31:26 Mebaluy ma guwaen di, “Hê, mig-enaw a dé owoy miglangalanga a, enù ka medalem sa kinetudug ku.”

nesepasadan binaelan ku diyà sa medoo tupù da egoh ku mig-uwit kenagda kedu diyà Igiptu egoh anay, enù ka endà migpangunut da diyà sa nesepasadan ké apiya di pa aken sa lagà maama sinawa da. Aken si Datù Nemula sa eg-ikagi ini i. ³³Dodoo amuk meuma iya wé agdaw, ini polo sa mesepasadan baelan ku diyà sa medoo tegeIslaél. Itagù ku sa uledin ku diyà sa penemdem da, owoy isulat ku ma diyà sa pedu da. Mebaluy aken sa Nemula da owoy kagda sa meetaw ku. ³⁴Endà dé limah di tuluen sa etaw sa duma di denu si Nemula, enù ka langun da dé neketiig kenak, iling ka lagdà etaw ataw ka épê dakel egkegaga. Ipeuloy ku sa medoo salà da, owoy endà dé metulengan ku duu sa medaet binaelan da. Aken si Datù Nemula sa eg-ikagi ini i.”

³⁵ Na, si Datù Nemula sa migsugù sa agdaw anì duen sa legdaw uman agdaw, owoy pinelegdaw di ma sa bulan owoy sa medoo bituen amuk sigep. Egligbugen di sa dagat anì lumabal. Iya sa ngadan di si Datù Nemula épê dakel egkegaga. ³⁶ Ini sa pasad di, guwaen di,

“Taman sa egoh di duen pelà siini medoo binaelan ku, endà doo mekedan sa medoo tegeIslaél diyà sa hagda tanà.

³⁷ Amuk duen sa meketembu sa langit owoy amuk duen sa mekeuma diyà sa bukag tanà, iya pelà sa egoh ku uminiyug diyà sa medoo tegeIslaél danà sa langun binaelan da. Aken si Datù Nemula sa eg-ikagi ini i.”

³⁸ Mig-ikagi Datù Nemula i, guwaen di, “Meuma doo sa agdaw egoh di dulien mael sa menuwa HéIusalém anì mebaluy sa menuwa ku. Umedung sa kutà di diyà sa mehagtaw dalesan i Hanamél taman sa bengawan pinengadanan da Bengawan Diyà Sa Pisuk. ³⁹ Agulé lumagbas taman diyà sa tuduk Kaleb, agulé makù dema mangay diyà Guwa. ⁴⁰ Sa langun uwang tanà di, lapeg sa atung lebengan owoy sa buungan lupuk owoy sa langun hinemulaan medapag diyà sa lawa't wayeg Kidelon denu tebowon agdaw taman diyà sa bengawan pinengadanan da Bengawan Ukitan Kudà, iya sa tanà ipeépê da diyà kenak. Endà dé medaetan siini menuwa, owoy endà ma dé megubal di taman melugay.”

**Ini Sa Ego I Baluk Migbasa Sa
Sulat Diyà Sa Dalesan I Nemula**

36 ¹Na, egoh sa keepat di gepalay sa lugay i Hoakim anak i Hosiya migkedatù diyà sa tanà Huda, mig-ikagi Datù Nemula i diyà kenak. ²Guwaen di, “O Hilimiyas, kuwa ka sa kalatas dinilin, owoy sulati ko sa langun inikagi ku diyà keniko denu sa tanà Islaél owoy sa tanà Huda owoy sa langun liyu balangan tanà. Sulati ko sa langun inikagi ku diyà keniko edung sa egoh ku anay mig-ikagi diyà keniko egoh i Hosiya pelà sa datù taman ini egoh di. ³Amuk dinegen sa medoo etaw tegeHuda denu sa penemdem ku migtamay kenagda, petow ki daa meekedan da sa medaet egbaelan da. Amuk hediya, ipeuloy ku doo sa medaet binaelan da owoy sa medoo salà da.”

⁴Huenan di, aken si Hilimiyas sa migsasà si Baluk anak i Niliyas, owoy tinulon ku diyà kenagdi sa langun inikagi i Datù Nemula diyà kenak. Hê, igsulat i Baluk diyà sa kalatas dinilin sa langun inikagi ku. ⁵Agulé tinulon ku diyà si Baluk, guwaen ku, “Nehawidan a lumudep diyà sa Dalesan i Nemula. ⁶Huenan di, kuna polo sa mangay dutu amuk meuma dema sa agdaw egoh da

egpeulan sa kekaen da anì sumimbà da daa, owoy petaled ko basa diyà sa medoo etaw sa langun kagi i Nemula igpesulat ku diyà keniko. Basa ko anì medineg sa langun etaw tegeHuda eglenged kedu diyà sa medoo menuwa da. ⁷Tigtu egbulitan i Datù Nemula kagda owoy egkelangget ma. Dodoo amuk dinegen sa medoo etaw denu sa penemdem di migtamay kenagda, petow ki daa sumimbà da diyà kenagdi owoy mesenuléén da ma sa medoo medaet binaelan da.”

⁸⁻¹⁰Na, egoh sa kesiyow di gebulan diyà sa kelima di gepalay sa lugay i Hoakim anak i Hosiya migkedatù diyà sa tanà Huda, igsugù sa medoo ulu-ulu sa agdaw egoh da egpeulan sa kekaen da anì sumimbà da daa sa medoo tegeHélsalém, lapeg sa medoo eglenged kedu diyà sa medoo menuwa diyà sa tanà Huda. Hê, igpetuu i Baluk sa langun igsugù ku diyà kenagdi, owoy inuwit di sa kalatas dinilin diyà sa nekepagtaw bilik medapag diyà sa bengawan pinengadanan da Magtu Bengawan diyà sa Dalesan i Nemula. Dutu sa kenà di migpetaled egbasa sa medoo kagi i Datù Nemula igpesulat ku diyà kenagdi diyà sa kalatas dinilin. Na, iya sa épê siini bilik kenà di egbasa si Gimaliyas anak i Sapat sa atung tegesulat sa datù.

Ini Sa Egoḥ I Baluk Migbasa Sa Sulat Diyà Sa Medoo Ulu-ulu

11Na, dahiya ma Mikaya i anak i Gimaliyas bébê i Sapat, owoy dinineg di sa kebasa i Baluk sa langun kagi i Datù Nemula nekesulat diyà sa kalatas dinilin. 12Huenan di, mig-angay Mikaya i diyà sa metolol dalesan sa datù, owoy mig-awuh diyà sa bilik sa atung tegesulat kenà sa medoo ulu-ulu nesetipon. Dahiya si Ilisama sa atung tegesulat sa datù, owoy si Dilayas anak i Simiyas, owoy si Ilnatan anak i Akbol, owoy si Gimaliyas anak i Sapat, owoy si Sédékiyas anak i Ananiyas, owoy sa medoo liyu pa ulu-ulu. 13Hê, tinulon i Mikaya diyà kenagda sa langun dinineg di kagi i Nemula binasa i Baluk diyà sa medoo etaw. 14Agulé sinugù sa medoo ulu-ulu Hihudi i anì angayen di Baluk i anì uwiten di diyà kenagda sa kalatas dinilin binasa di diyà sa medoo etaw. Na, si Hihudi sa anak i Nitaniyas bébê i Silimiyas owoy bébê lulud i Kusi. Hê, inuwit i Baluk sa kalatas dinilin diyà sa medoo ulu-ulu. 15Agulé mig-ikagi da diyà kenagdi, guwaen da, “Penuu ka owoy basa ko diyà kenami iya wé sulat diyà sa kalatas dinilin.”

Huenan di, binasa i Baluk diyà kenagda. 16Na, egoḥ di neubus dé egbasa,

egseinengtengay da danà da nelimedangan, owoy mig-ikagi da diyà si Baluk, guwaen da, “Mepion amuk tulonen ké ini i diyà si Datù Hoakim.” 17Agulé mig-ikagi da diyà si Baluk, guwaen da, “Tulon ko diyà kenami maen di ya negaga ko egsulat langun ini i. Enù di ya, tinulon i Hilimiyas iya wé diyà keniko?”

18Migsagbì Baluk i, guwaen di, “Hoò, si Hilimiyas sa migtulon diyà kenak langun ini i, owoy aken daa sa migsulat diyà sa kalatas dinilin.”

19Agulé inikagiyan sa medoo ulu-ulu Baluk i, guwaen da, “Mepion amuk lumidung yu si Hilimiyas. Yoko egpetiig duu diyà sa sumalà dé etaw sa kenà yu lumidung.”

Ini Sa Egoḥ Sa Datù Mig-ulow Sa Kalatas Dinilin

20Na, igtagù sa medoo ulu-ulu sa kalatas dinilin sinulatan sa kagi i Nemula diyà sa bilik i Ilisama sa atung tegesulat sa datù. Agulé mig-angay da diyà sa datù diyà sa bilik atung kenà di eg-antang diyà sa metolol dalesan di, enù ka eg-angayen da egtulon diyà kenagdi. 21Agulé igsugù sa datù igpekuwa si Hihudi sa kalatas dinilin sinulatan sa kagi i Nemula. Hê, inangay i Hihudi diyà sa bilik i Ilisama, owoy binasa di diyà sa datù owoy diyà sa medoo ulu-ulu egtigdeg

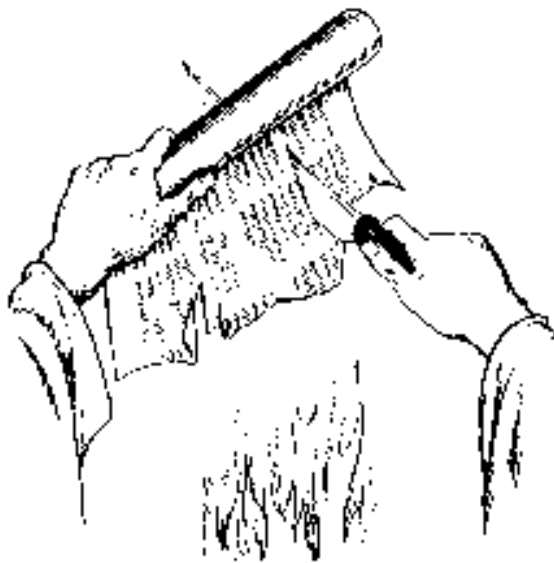
diyà sa dapag di. 22Na, sasang megenaw egoh iya, owoy egpenuu sa datù diyà sa medapag kenà apuy diyà sa bilik sa metolol dalesan di atung kenà di eg-ugpà amuk sasang megenaw. 23Hê, egoh i Hihudi neubus dé egbasa sa telu ataw ka epat gebatang, pinisang sa datù sa tukééy gelat di sa kalatas owoy igsungù di diyà apuy. Anan éhê iya sa kinebael di taman sa egoh di neimet neulow sa kalatas dinilin sinulatan sa kagi i Nemula. 24,25Dodoo egpegeni da hedem Ilnatan i owoy si Dalayas owoy si Gimaliyas diyà sa datù anì endà ulowen di duu sa kalatas dinilin sinulatan sa kagi i

Nemula. Gasama iya, endà doo egtalimaen di duu. Apiya di pa dinineg sa datù owoy sa medoo salu di sa kagi i Nemula igsulat diyà sa kalatas dinilin, endà doo nelimedangan da owoy endà ma nesenulê da.

26Agulé sinugù sa datù sa anak di si Hilamiyéel owoy si Silayas anak i Asliyél owoy si Silimiyas anak i Abdil anì sigkemen da aken owoy si Baluk sa atung tegesulat ku. Dodoo linidung i Datù Nemula kami.

**Ini Sa Egoh I Hilimiyas
Migdulì Egsulat**

27Na, egoh di neimet dé sa datù mig-ulow sa kalatas dinilin

Pinisang sa datù sa kalatas owoy igsungù di diyà apuy. (Hilimiyas 36:23)

sa igpesulat ku diyà si Baluk, mig-ikagi Datù Nemula i diyà kenak. ²⁸Guwaen di, “O Hilimiyas, kuwa ka dema sa kalatas dinilin, owoy sulati ko dahiya sa langun kagi nekesulat diyà sa anay kalatas inulow i Datù Hoakim. ²⁹Owoy ikagi ko ma diyà si Datù Hoakim tegeHuda, guwaen ko, ‘Ini sa kagi i Datù Nemula diyà keniko, guwaen di, Inulow ko iya wé kalatas dinilin, owoy inigsà ko sa pesuwan di igsulat i Hilimiyas sa egoh sa datù tegeBabiloniya mangay dahini anè pedaetan di siini menuwa owoy imatayan di ma sa medoo etaw lapeg sa medoo hinagtay. ³⁰Huenan di, aken si Datù Nemula sa umikagi diyà keniko. O Datù Hoakim, endà dumuen sa tugod ko kumeditù diyà sa nesakupan sa kedatuan i Dabid egoh anay. Amuk mematay ka, mekeenag sa lawa ko diyà sa kenà di mebekol meelut agdaw owoy megenawan amuk sigep. ³¹Pigtamayan ku kuna lapeg sa medoo tugod ko owoy sa medoo salu ko ma danà sa medoo salà yu. Ipetuu ku sa langun igpasad ku migtamay diyà keniyu owoy diyà sa langun etaw tegeHélusalém owoy tegeHuda, enù ka endà sinagipà yu duu sa medoo inikagi ku.’ ”

³²Agulé migkuwa a dema sa kalatas dinilin owoy igbegay ku diyà si Baluk sa atung tegesulat ku, owoy igsulat di dema sa

langun inikagi ku diyà kenagdi. Igsulat di sa langun nekesulat diyà sa anay kalatas dinilin inulow i Datù Hoakim, owoy duen ma sa igdugang ku igpesulat diyà kenagdi.

Ini Sa Egoh Di Nedaetan Sa Menuwa Hélusalém

(Hilimiyas 52:1–11)

52 ¹Na, duwa pulù owoy sebaen gepalay sa idad i Sédékiyas egoh di migkedatù, agulé sepulù owoy sebaen gepalay sa lugay di datù diyà sa menuwa Hélusalém. Iya sa inay di si Hamutal anak i Hilimiyas tegeLibna. ²Binaelan i Datù Sédékiyas sa medaet diyà sa kehaa i Datù Nemula lagà mendaa sa binaelan i Datù Hoakim egoh anay. ³Huenan di, tigtu egbulitan i Datù Nemula sa medoo etaw diyà Hélusalém owoy diyà sa uwang tanà Huda. Iya sa pesuwan di hinemagawan di kagda owoy igpesigkem di ma.

Na, kinuntelà i Datù Sédékiyas Datù Nabokonosol i tegeBabiloniya. ⁴Huenan di, egoh di neuma sa kesepulù di agdaw diyà sa kesepulù di gebulan diyà sa kesiyow di gepalay sa lugay i Sédékiyas migkedatù diyà sa tanà Huda, migpengayaw Datù Nabokonosol i lapeg sa medoo sundalu di diyà sa menuwa

Hélusalém.^j Migbael da lawi diyà sa liyu sa menuwa, owoy sineulingutan da sa menuwa owoy sinelogsudlogsud da sa tanà diyà sa kutà di anì dumuen sa ukitan da umawuh diyà sa menuwa. ⁵Tapay doo sineulingutan da sa menuwa taman sa kesepulù di owoy sebaen gepalay sa lugay i Sédékiyas migkedatù. ⁶Hê, egoh di migtalà segepalay owoy tengà, egtemù dé egbitilen sa medoo etaw dalem sa menuwa enù ka neimet dé sa langun kaenen da. Agulé egoh di neuma sa kesiyow di agdaw diyà sa keepat di gebulan egoh iya wé palay, ⁷tinolongon sa medoo kuntelà da tegeBabiloniya sa kutà sa menuwa Hélusalém. Apiya di pa sineulingutan sa medoo tegeBabiloniya sa menuwa, nekelesò doo sa langun sundalu tegeIsraél egoh iya wé sigep anì melaguy da hedem. Mig-ukit da diyà sa elet sa duwa kutà medapag diyà sa hinemulaan sa datù, owoy migtodò da eg-angay diyà sa sugud sa lawa't wayeg Holdan.

⁸Dodoo linohot sa medoo tegeBabiloniya Datù Sédékiyas i, owoy neuma da kagdi diyà sa

sugud medapag diyà sa menuwa Héliko. Hê, sinigkem da kagdi, enù ka nesebelag dé sa medoo sundalu di. ⁹Agulé inuwit da kagdi diyà si Datù Nabokonosol tegeBabiloniya diyà sa menuwa Libela dutu uwang tanà Hamat dò kenà da migpigtamay kenagdi. ¹⁰Dutu Libela dò sa kenà di egpeimatay sa medoo anak i Sédékiyas diyà sa taengan di, owoy igpeimatay di ma sa medoo kaunutan tegeHuda. ¹¹Agulé igpetiyul di sa mata i Sédékiyas, owoy igpepolot di ma sangkalì owoy inuwit di dutu Babiloniya dò kenà di nebilanggu taman sa egoh di nematay.

**Ini Sa Egoh Di Nedaetan Sa
Dalesan I Nemula
(Hilimiyas 52:12–17)**

¹²Na, netepel sa menuwa Hélusalém egoh sa kesepulù di owoy siyow gepalay sa lugay i Nabokonosol migkedatù diyà Babiloniya. Agulé egoh di neuma sa kesepulù di agdaw diyà sa kelima di gebulan diyà iya wé palay, migtebow Nabusaladan i diyà Hélusalém.^k Kagdi sa salu i Datù Nabokonosol owoy sa ulu-ulu sa

^j 52:4 Nebaelan ini i egoh Inilu pitsa sepulù owoy lima sa palay lima latuh walu pulù owoy walu egoh i Hésus endà pa neetaw diyà tanà.

^k 52:12 Nebaelan ini i egoh Agustu pitsa sepulù owoy pitu sa palay lima latuh walu pulù owoy enem egoh i Hésus endà pa neetaw diyà tanà.

medoo sundalu di. ¹³Hê, inulow di sa Dalesan i Nemula diyà Hélušalém owoy sa metolol dalesan sa datù owoy sa langun dalesan dahiya, lapeg sa medoo dalesan sa medoo kaunutan.

¹⁴Owoy sinugù di ma sa medoo sundalu tegeBabiloniya anì gubalen da sa kutà nekeulingut diyà sa menuwa Hélušalém.

¹⁵Agulé sinigkem i Nabusaladan sa medoo etaw nesamà diyà sa menuwa Hélušalém, lapeg sa medoo etaw migtampil diyà sa datù tegeBabiloniya owoy sa medoo tegepanday nesamà owoy sa medoo duma etaw pubeli. Hê, inuwit di kagda

eg-angay Babiloniya dò.

¹⁶Dodoo tinangtang di diyà sa tanà Huda sa medoo etaw tigtu pubeli anì ipaten da sa medoo hinemulaan palas owoy sa medoo liyu hinemulaan.

52:17—30 *Na, kinuwa sa medoo tegeBabiloniya sa medoo langun taman diyà sa Dalesan i Nemula, sa medoo binaelan tumbaga owoy pilak owoy bulawan. Owoy inuwit da ma sa medoo etaw nesigkem eg-angay Babiloniya dò. Iya sa kedoo etaw Hudiyu nesigkem da epat ngibu enem latuh geetaw.*